



# Háztűznéző

## Janowitzban

### 1.

A kert, amely Karl K. szemével nézve maga a paradicsom lesz, a valóságban kőfállal körülvett kastélyparknak bizonyul. A vendég, aki a lassan és nehezen nyíló főkapun keresztül első ízben lép a kertbe, már amúgy is el van kábulva az utazás benyomásaitól, az erdészeti út egyik oldalán zakatoló vízimalmoktól és a másik oldalon felmagasodó, szeszélyes formájú gránittömböktől. Miután pedig a kert kapuja bezárul mögötte, és az alkonyati fényben vörösen izzanak a fák és a bokrok, újabb meglepetések tárulnak az érkező fáradtan is még mindig kíváncsi szeme elé: a kerti ösvény váratlan kanyarulata, egy bűvópatak látható szakasza fölött átívelő karcsú fahíd, egy halványszürkén leomló zuhatag, amely lépcsőként szolgál ugyanezen vízer számára, egy nagyobbacska víztükör, talán egy kerti tó tükrének visszfénye, végül pedig – de nem, nem végül, csak a szemlélődés átmeneti lezárása végett – egy arany hieroglifákkal telerótt egyiptomi obeliszk.

Az első benyomások valódi záróköve tudniillik a kastély. Hogy a nevéen nevezzük: Janowitz (vagy Janovice, ahogy tetszik) kastélya, kilenc pazar szobával, ebből legalább három fűthető, valamint egy késő barokk lépcsőházzal, ahol egy fából faragott Szent Bertalan szemrehányó pillantással mutogatja lenyúzott bőrét a gyanútlan látogatónak. A janowitzi kastély az alkonyat bizonytalan derengésében olyan látvány, amely a vendéget, akinek kedvenc süteménye az indiánerfánk, feketeerdei cseresznyetortára emlékezteti.

A fiatal nőt, akinek a kastély az otthona, Sidonie N.-nek hívják, és megbonthatatlan kettesben él ikertestvérével, Charlieval. Az elmúlt évben kemény csapások sújtották őket: előbb meghalt, hosszan tartó betegség után, az édesanyjuk, aztán pedig, alig néhány hét múlva két évvel idősebb bátyjuk, Lucas dobta el magától az életet. A szerencsétlen tett oka állítólag egy szerelmi kapcsolat volt, méghozzá nem is lányhoz vagy asszonyhoz, hanem egy fiatalemberhez fűződő viszony. Ez a férfi a lipcsei kamaraszínház színésze, és mindmáig kitűnően játssza Marlowe tragédiájában II. Edward angol király szerepét. Sokak szerint Lucas N. von Iglau bárót, aki fiatal korát meghazudtolva, számos publikációval rendelkező, nagyra becsült tudós volt, olyannyira, hogy megválasztották a porosz akadémia tagjai közé is, megszarolták ezzel a gondosan titkolt szerelmi kapcsolattal, ő pedig a halálba menekült a leleplezés és a vele járó nyilvános megszégyenítés elől.

Az apa már a múlt század nyolcvanas éveinek végén, kevéssel az ikrek születése után meghalt, amikor a császári fényképgyűjtemény egy különösen becses darabját, amely az udvar egyik ünnepi hajókirándulása közben végzetes hanyagság miatt beleesett a Dunába, megpróbálta kimenteni a vízből.

Ez az éppolyan értelmetlen, amilyen tragikus önfeláldozás utóbb mégis kedvezően befolyásolta az özvegy és az árvák sorsát. Az N. családot, amely viszonylag újonnan, a múlt század harmincas éveiben nyert nemesi rangot, és az 1860-as években, mielőtt a gyorsan meggazdagodott Matthias N. megszerezte a janowitzi kastélyt és a hozzá tartozó uradalmat, vált a lovagi rend tagjává, a császár egy évvel a családfőnek a Duna hajjai közt lelt hősi halála után előléptette az osztrák szabadbárói rend tagjai közé.

Sidonie és Charlie ikerpárnak látszik, pedig valójában nem ketten vannak, hanem hárman. Van egy nővérük is, de ő Prágában él, és ritkán látható.

A szemünk elé táruló dél-csehországi kastélyidillbe egy olyasféle kívülálló, mint Karl K., nemigen illik bele. Nem elég pokolnak tartani azt a világvárost, ahol él, és amely csupa zaj, füst, por, tűz, bűz, gőz, csupa szurok és kénkö, csupa Kiskörút és Nagykörút, Ring és Gürtel, nem elég a janowitzi paradicsom után vágyakozni, ha az olyasféle ember, mint Karl K., a világvárosi miliőben találja meg az éltető közeget. Nem elég egy vagy ezeregy Bécsben töltött álmatlan éjszaka után elhatározni, hogy majd a janowitzi kastélyban végre kialussza magát, ha az éjszakákat Janowitzban a legkevésbé sem alvásra kívánja fordítani. Sidonie N. közelében egy valamirevaló férfi, most éppen Karl K., amúgy sem alhat, akár odaadja magát a vágy tárgya a vágytól felhevült udvarlónak, akár, és ez a gyakoribb eset, inkább mégsem.

„Évente tíz tökéletesen boldog óra sokat jelent, nekem nagynál is nagyobb ajándék”, írta Karl K. egy levélben, már a kapcsolat első hónapja után, „de Neked kevés!” Négy szemközt Sidonie N.-t Sidinek szólítja, és tegeződnek, mások jelenlétében viszont magázák egymást, és a férfi a „tisztelt Baronesse” megszólítást használja. A tavaly ősszel írt levél a továbbiakban így hangzik: „Ha házasságtörő volnék, akkor lehetnék annyira szerény, amennyire megkövetelik a körülmények. Akkor türelmes lehetnék, és több élvezetet találnék titkunkban, mint szerelmünkben. Csakhogy ilyen viselkedés méltatlan volna hozzánk, mert nem ilyen fából faragtak minket.”

Karl K. helyzetétől, aki a bécsi pokol közepette a janowitzi paradicsomba kívánczik, merőben eltér Sidi esete. Ő, még ha szereti is a kutyáival és a lovaival tölteni az időt, még ha órákig tud is beszélgetni a Dworschak (vagy inkább Dvořák) nevű öreg kertésszel ritka fa- és virágfajtákról, még ha bőven talál is a környező erdőben nyáron áfonyát, ősszel vargányát, és még ha mindig élvezetet jelent is számára Charlieval leülni sakkozni vagy a szomszédos földbirtokosokkal és lányaikkal lejátszani egy-egy parti whistet, mégis ellenállhatatlanul vonzóan érzi a nagyváros lüktetését, vagy legalábbis örülne, ha gyakrabban járhatna színházba és hangversenyre.

Maga Karl K. sem tagadhatja, hogy a Sidihez fűződő ismeretséget a gyorsan fejlődő nagyvárosnak köszönheti. Ha a város körüli falat a bástyákkal együtt le nem bontják az 1860-as években, és ha a körfal helyén létre nem jön a Kiskörút, és ha Arnold Zanetti építész nem tervez palotát a Zeneegyesület és az Operaház közé Fülöp württembergi herceg számára, és ha a hercegi palotát az 1873-as bécsi világkiállítás alkalmából át nem építik, és nem lesz belőle Hotel Imperial, amelynek földszintjén a hasonló nevű kávéház található, akkor a jelen történet hőse és hősnője sem ismerkedett volna meg tavaly egy langyos szeptemberi estén, és nem szerettek volna hanyatt-homlok egymásba, legalábbis nem a Café Imperialban.

Azon a szeptemberi estén a kávéház egyik asztalánál Dr. Siegmund Freud, a divat által felkapott lélekbúvár üldögélt, szívta a szivarját, és olvasta a Neue Freie Pressét. Egy másik asztalnál Hugo von Hofmannsthal, a közismert költő, az *Akárki* című színdarab szerzője volt látható, és az is megfigyelhető volt, hogy valami szöveget írogat. Annak már nem vagyok megmondhatója, hogy ez miféle szöveg lehetett, de annyit észrevettem, amikor elmentem az asztal mellett, hogy személynevek vannak a papír bal szélén, úgyhogy újabb drámai teljesítmény van készülóban. De még annál a sok művésznél és gondolkodónál is, akik a Kärntner Ringen levő kávéházat az elmúlt négy évtized során látogatták, híresebb az étla-

punkon szereplő Eredeti Bécsi Szelet, vajban aranysárgára sütve, petrezselymes burgonyával körítve. Aki pedig az édességet kedveli, annak szívből ajánlhatjuk tavasszal a rebarbaratortát ibolyával és gyermekláncfűvel dekorálva, nyáron a kajszibaracktorrtát citromfűhabbal csinosítva, ősszel gyalogszederpiramist marcipánból készült minisütitökkel feladjusztálva, télen gesztenyepüré karácsonyfagömböt kandiszukor hópolyhékkel kistafirozva.

Csakhogy az a fiatalember, aki Sidonie N. kísérője volt, nem a pszichészakértőhöz és nem a zsinórpaddáspóétához vezette a lányt, hanem újdonsült ismerősének, Karl K.-nak mutatta be, aki egy harmadik asztalnál ült, és egy négercsókkal nézett farkasszemet. A cukrászati készítmény az este folyamán érintetlen maradt.

Ha én dönthetem el, hogy kivel ismeressem meg hamarabb az olvasót, Karl K.-val-e vagy a fiatal Max Th.-vel, Sidi unokatestvérével, aki természettudósként a gerinces állatok, köztük elsősorban a főemlősök mozgását kutatja, amiért is a bécsi pincérek, bérkocsisok és kéményseprők csak „Majommax” néven emlegetik, amire ő szerfölött büszke is, akkor a jelen történet voltaképpen hőstét illeti az elsőbbség.

Karl K. rettegett satirikus. Kíméletlen nyelvkritikus, aki a történelmi katasztrófákat a sajtóbeli megfogalmazások hanyagságaiból és henyéségeiből vezeti le, amennyiben egy olyan értelmű tézis kifejtésétől sem riadt vissza, miszerint egy napilap valamelyik cikkében egyetlen hiányzó vessző a valóságban háborút robbanthat ki. Csökönyös gáncsoskodó, aki a mindenkori optimistákkal a bolondját járhatja. Megkeseredett agglegény, aki élhal az édességekért. Fanyar és csípős nyelvű gúnyolódó, aki a méz- és cukorízű gasztronómiai benyomásokat fogadja legszívesebben a szájába.

Ő a nyilvánosság urológusa, patológusa és hisztológusa. A sötét jelenkor egyik fényforrása. Ő egy fáklya, egy villanykörte, egy holdsarló. Egy reflektor, vagy, hogy pontosabban fogalmazzak, ő maga *A Reflektor*. Ő a felvilágosító-hadakozó szemle, *A Reflektor* kiadója, terjesztője, szerkesztője, tipográfusa és egyedüli szerzője. Ahogyan Max Th. a picéreknek és a bérkocsisoknak a „Majommax”, ugyanúgy Karl K.-t az újságírók és a tisztviselők a „Reflektorkarl” néven emlegetik, és a maga módján ő is büszke a ragadványnevére. Hogy szerkesztőként mennyire komolyan veszi saját szerzői kizárólagosságát, az a tény is mutatja, hogy 1912 nyarán Rainer Maria Rilke öt költeményét visszaküldte Duinóba azzal az indoklással, hogy ő, Karl K. a saját alkalmi versei számára sem talál helyet *A Reflektorban*.

És ha egy nap során 24 helyett 48 óra állna rendelkezésére, az sem volna elegendő idő számára, hogy a sajtószabadság tályogait és tumorjait, tíz-tizenkét osztrák és német újság átolvasása után kiszúrja és kiszúrje, leleplezze és lerendezze, kigúnyolja és helyretolja, ostorozza és felpofozza; és aztán még a nyomdai levonatokat is alaposan át kell olvasnia. Napi 48 óra sem volna elég, hogy folyamatosan ironikus, szellemes, elmés, epés, harapós, haragos, hatékony és találcóny legyen, és hogy a szangvinikus vérmérsékletet kolerikussal álcázza.

És most egyszerre csak kiderül, hogy neki is van szíve, még hozzá finom érzésű, gyengéd, meleg szíve van.

Karl K. szerelmes Sidibe, Sidi pedig el van bűvölve tőle.

Időközben Max Th. elbúcsúzkodott, és távozott a kávéházból, dr. Freudról és von Hofmannsthal művész úrról pedig már rég elfeledkeztünk, ámbár, ami az utóbbit illeti, *Ödipus és a Szfinx* című színművét *A Reflektor* élesen bírálta és a rendezésre való tekintettel „Reinhardtsvindli” néven emlegette.

Legfőbb ideje volt a kávéházban rendezni a számlát és a szállodában kivenni egy szobát egy éjszakára, vagy inkább két szobát, elvégre nincsenek összeházasodva, és ha már szoba, akkor inkább két éjszakára.

Nem is tudom, hogyan zajlik ez a bizonyos „hanyatt-homlok”. Miképpen lehetséges, hogy két ember, akik az egyik pillanatban még csak némi bizonytalan érdeklődést éreznek a másik iránt, öt vagy tíz vagy legfeljebb harminc perccel később már szenvedélyesen szerelmesek egymásba? Biztos, hogy nem az éretlen, fiatal természet mohó türelmetlensége okozta ezt a fordulatot. Karl K. tavaly ősszel majdnem negyven éves volt, vagyis már nem fiatal, és Sidi sem volt már gyerek, lévén huszonegy éves.

Nem történhetett másképpen, hanem csakis úgy, hogy a pincér szerelmi varázsitalt szolgáltat fel a megrendelt bécsi melange helyett. A meleg italt kávéízűnek, vagyis keserűnek tartották történetünk szereplői, de az érzés, amely utána elárasztotta őket, annál édesebb volt,

legalábbis a rákövetkező két éjjel és nappal folyamán. Utána Sidinek haza kellett utaznia Janowitzba, Karl K. pedig, akiből ismét előbújta a vakító és vakkantó „Reflektorkarl”, már októberben felmérte, hogy évente legfeljebb tízszer láthatják egymást.

Hogy ilyen körülmények között egy mégannyira szenvedélyes kapcsolat is fennmaradhat-e, az majd később kiderül.

Közben eltelt kilenc hónap. Karl K. végre-valahára meghívást kapott Janowitzba. Ott áll a kora nyári alkonyati fényben a kastély előtt, amelynek ajtajához fehér márványlépcső vezet. Sidonie N. az ajtó előtti teraszon áll, és az érkező fülébe súgja: „Charlie még most sem tud semmit.”

## 2.

A Janowitzi látogatás voltaképpen célja egy házassági ajánlat megtétele volt. Karl K. elhatározta, hogy Charlietól, az N. család legidősebb és egyedüli élő férfi tagjától megkéri Sidi kezét.

Hogy ő méltó Sidi kezére. Hogy ő Sidit boldoggá tudja tenni. Hogy ő nem gazdag, mégis van annyira jómódú, hogy a feleségének akár hozomány nélkül is kényelmes életkörülményeket biztosíthasson. Hogy öneki annyi jövedelme származik költői és publicisztikai munkásságából, *A Reflektor* című népszerű közéleti szemléjéből, valamint felolvasásaiból, amelyek Ausztriában és Németországban egyaránt zsúfolásig telt ház előtt zajlanak, hogy nemrég vásárolhatott egy kis Torpedo automobilt a dijoni Cid Művektől, a francia finomgépgyártás valóságos kis remekművét. Hogy ő a Janowitzba vezető utat Sidi, helyesebben a tisztelt Baronesse kedvéért ezzel a gépjárművel tette meg, amely pillanatnyilag ott áll a kocsisíznben az N. von Iglau család két homokfutója és legújabb keletű, bárói címmel ékesített három hintója mellett.

Hogy ő polgári családban született ugyan, viszont a bécsi kulturális elit legbelső köreiből tartozik, így tehát bizonyos értelemben ő is arisztokratának tekinthető. Hogy ő *A Reflektor* lapjain csakis azért gúnyolhatja ki a „prominens cicababákat”, akik egy doktor úr vagy egy titkos tanácsos úr oldalán kísértálnak a Práterbe, amelyet helyesebb volna spanyol mintára Pradónak nevezni, hogy aztán a fiákerben a „cicababahintán” vagyis oldalsó ülésen riszálják a tomporukat, szóval ő csakis azért beszélhet így a prominens rosszlányokról, mert ő maga is prominens.

Hogy ő a Mózes-vallású hitközségből már tizenöt évvel ezelőtt kilépett, és két éve meg is keresztelkedett. Hogy ő azóta a római katolikus egyház teljes értékű tagja, ugyanúgy, mint az N. család, valamint az osztrák lakosság túlnyomó többsége. Hogy ő, mi több, még Istenben is hisz, persze nem minden kételkedés nélkül, de a kétely azon kísértések közé tartozik, amelyekkel viaskodni kathartikus hatású.

És, ami a legfontosabb: hogy ő, Karl K. felélénkíti a tisztelt Baronesse szellemét. Hogy ő új világokat nyitott meg a Baronesse előtt, számottevően kitágítva szellemi horizontját. Hogy ő úgy sejtí, a Baronesse már ismeretségük előtt is fogékony és értelmes ifjú hölgy lehetett, de amióta hallgatja Bécsben és Prágában az ő előadásait (ez a magyarázat a havonta, néha kéthetente ismétlődő utazásokra), amelyek során ő, Karl K. nemcsak izzóan szenvedélyes lírikusként és éles elméjű esszéistaként tündökölt, hanem színészi képességei révén feledhetetlen alakítást is nyújt, azóta a tisztelt Baronesse valósággal szárnyakat kapott, amelyekkel úgy röpköd, mint egy Vanessa atalanta, más néven admirálislepke, és úgy kivirult, mint egy Campanula patula, azaz harangvirág, amely, Karl K. úgy értesült, itt a kastélyparkban különösen gazdagon díszlik.

És hogy az is tudvalevő: a tisztelt Baronesse, ellentétben fivéréivel, nem folytathatott magasabb tanulmányokat, mert a megboldogult édesanya konzervatív felfogása szerint az egyetemi képzettség nem egyeztethető össze a leendő birtokosasszony, feleség és családanya szerepével, de a Baronesse így is művelt: sokat olvasott, és legalább négy idegen nyelven beszél, köztük csehül is. Tudjuk, sokat utazott szerte a világban, megboldogult édesanyjával még Párizst is bejárta, és ez alkalommal meglátogatták műtermében az idős Auguste Rodint (ez a magyarázat a Rodin egykori titkárához, Rainer Maria Rilkéhez fűződő ismer-

retségre, aki majdnem olyan jelentős költői tehetség, mint ő, Karl K.). És hogy a tervezett házasság, amennyiben a báró úr hozzáadja Karl K.-hoz, vagyis őhozza a húgát, a Baronesse eddigi szellemi béklyóit végképp le fogja oldani róla.

És hogy a teljesség kedvéért még azt is elmondja: a Baronessehez fűződő ismeretség révén ő, Karl K. is mintegy varázsütésre megváltozott, és hogy ő ebben látja eddigi életének legnagyobb csodáját. Egyfelől Sidi megvallotta neki, hogy tavaly ősszel történt egymásra találásuk kiszabadította őt abból az érzelmi sivatagból, amely mindenkinél jobban szeretett bátyja öngyilkossága miatt keletkezett, úgy másfelől ő, Karl K. is joggal állíthatja, hogy mindaz, ami személyiségében az ismeretség előtt csúf, rút, rossz, nyers, vad, szörny, torz, zord, bús, mész és fals volt, és valóságos lényét jégpáncélként fedte, Sidi jóvoltából egy szempillantás alatt leolvadt róla, és ő, Karl K. tulajdon bensejében az emberi melegség bővizű termálfürdőjét fedezte fel.

És hogy ez lesz a világ legboldogabb házassága!

Ilyennek vagy ehhez hasonlóknak képzelte Karl K. a druszájához, Charliehoz intézendő lánykérést. Csak az a kár, hogy nincs, aki végighallgassa a szavait. Az inas, egyszersmind kastélygondnok, télvíz idején fűtő is, egy bizonyos Karel azt állítja, hogy az uraságot „enyhe darvadozás” fogta el, és ezért sajnos nem fogadhatja a Baronesse bécsi vendégét, de a helyzet jobbra fordulhat bármikor, egy szempillantás alatt.

Csakhogy ez a szempillantás sehogyan sem akar bekövetkezni.

Az uraság szobája fönt van az emeleten. Az ajtó a Szent Bertalan-szoborra nyílna, ha nyílna, de nem nyílik.

A láthatatlan ikertestvér Karl K.-t egy gyerekkori emlékre, egy régi csigabigára emlékezteti. A csigabigát úgy hívták, hogy Vérvarágóvirág, de a bátyja, akitől kapta, Acsaforradásnak nevezte, és azt állította róla, hogy tündérkirálynő. Acsaforradás a harmincnégy évvel ezelőtti csigakertben található három mézshéjas puhatest közül volt az egyik, de a kis Karl annak idején éppúgy nem láthatta a tündérkirálynőt, ahogy most a ház urát sem, mert Acsaforradás vagy Vérvarágóvirág, ellentétben Bordafőccsel és Birkaikrával, akik élénken, sőt már-már fürgén csúszkáltak a saját nyálukon, sohasem dugta ki a szarvacskáit a házából, úgyhogy az ötéves Karl eleinte azt hitte, hogy Vérvarágóvirágot enyhe darvadozás fogta el, de aztán olyasféle gyanú ébredte benne, hogy Vérvarágóvirágnak nincs mivel darvadoznia, nincs teste, mert vagy régesrég elpusztult, vagy soha nem is létezett, és a harmadik csigaházat nem tölti ki semmilyen élőlény.

És akkor a kis Karl rátiport a haszontalan csigahéjra. Az valóban üres volt, de még ugyanabban a szempillantásban felzendült bátyja, Hermann csúfondáros, egyszersmind fájdalmas kiáltása:

„Vávává! Eltapostad az Acsaforradást!”

A kis Karl elmagyarázta bátyjának, hogy nem ölt meg senkit, hiszen a meszes tok üres volt, mert, lám csak, itt vannak a szilánkjai, de így sem maradt el a szemrehányó rikoltás:

„Vávává! Eltapostad az Acsaforradást!”

Időközben Hermann betöltötte negyvenharmadik életévét, és sikeres papírgyáros lett belőle, aki messze földön híres papírzacskóiról a „Staniclihermann” nevet kapta, és aki anyagiilag támogatja öccsét, máskülönben *A Reflektor* nem is jelenhetne meg. Felesége és három gyereke van, de még mindig megvan az a jó szokása is, hogy a „Reflektorkarcsit” éjszaka távbeszélőn fölcsongeti, és félig csúfondárosan, félig fájdalmasan beleordít a kagylóba:

„Vávává! Eltapostad az Acsaforradást!”

A bécsi vendégnek esze ágában sincs roncsolással meggyőződni Charles N. von Iglau báró létéről vagy nemlétéről, azt viszont szeretné tudni, hogy a báró csakugyan a szobájában tartózkodik-e. Felmegy a lépcsőn, elhalad a fából faragott vértanú mellett, akinek lenyúzott bőre szintén fából van faragva, bekopogtat az ajtón, és rálép a széles küszöbre. Ebben a pillanatban felharsan egy ércesnek, nem pedig darvadozónak érződő férfihang:

„Kérem, ne zavarjon! Kérem, távozzék!”

Karl K. visszahököl, de nem hátrál meg. Megint bekopogtat, és megint hallhatja a visszautasítást:

„Kérem, ne zavarjon! Kérem, távozzék!”

Már szégyelli magát az alkalmatlankodás miatt, mégis lenyomja a kilincset. Az ajtó zárva.

„Kérem, ne zavarjon! Kérem, távozzék!”

Ugyanakkor Charlie a maga módján intenzíven jelen van a kastélyban. Étkezések során az asztalfőn szabadon hagyják a helyét. Terítenek és tálalnak neki. Witeschlaf (vagy inkább Vítészlav) még bort is tölt a serlegébe, pedig azt senki sem issza ki. Karl K.-nak Sidi megtiltotta, hogy éjszaka fölkeresse a szobájában, és ő sem nyit be a férjéhez.

„Nem, ez nem is jön számításba. Mi lenne abból, ha a bátyám ránk nyitná az ajtót, és meglátna a karjaidban?”

Vacsora után annál szenvedélyesebben súgja Karl K. fülébe:

„Éjfélkor gyere a filagóriába!”

Karl K. még nem ismeri ki magát a parkban, és nem tudja, hol keresse a filagóriát. Éjfél körül nincs is kitől megkérdezni. Ám a hosszas keresgélésért bőven kárpótolja őt az a szenvedélyes odaadás, amellyel a sötétben csaknem láthatatlan Sidi fogadja. Egy bille-gő pad, amely ott áll a kerti lugasban, nem a legcélszerűbb színhelye a beteljesülő boldogságnak, de a lovaglólásban elhelyezkedő szerelmes férfinak az a futólagos benyomása támad, hogy egy valódi lovon, talán az Artus-mondakör zöldre festett paripája hátán ül szíve hölgyével együtt. Csakhogy éppen abban a pillanatban, amikor az ügetés vágta csapna át, az úrnő megállást parancsol.

Arra a kérdésre, hogy „De miért?”, Sidi kijózanodva és öltözékét igazgatva azt feleli: mert a bátyja ott bujkál egy bokor mögött, kettősük jelenetére leskelődik, és közben még cigarettázik is.

És valóban: Karl K. a filagóriától alig néhány lépésnyire egy fénypontot vesz észre. Megállapítja, hogy ez csakis egy szentjánosbogár lehet.

„Na és? Ha te átváltozhatsz reflektorra, az én bátyám is magára öltheti egy világító rovar alakját. Ott bujkál, és minket figyel!”

Közben telnek-múlnak a napok, és az események a szokásos kerékvágásban haladnak.

Szófiában a város bolgár lakossága ma délután válaszlépésként a görögországi bolgárok üldözésére elfoglalta a görög templomot. Az esemény folyamán semmilyen rendkívüli esemény nem történt. Az eseményt követően a templom a görögök ellen utolsó leheletéig harcoló Borisz cárról lett újonnan elnevezve.

Az új szerb külügyminiszter, Novakovics azt állítja, hogy Ausztria-Magyarország nagyerejű csapatkontingensek összevonását foganatosítja a szerb határ közelében, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy ezáltal nyomást gyakoroljon Szerbiára, és megakadályozza, hogy szerb csapatok gyülekezzenek az albán határon. Állítása szerint a montenegrói határon, Cattaro és Budva között állomásozó osztrák ezredek is erősítést kaptak.

III. Viktor Emánuel olasz király tegnap este kijelentette: „Addis-Abeából érkező hírek alapján arról bizonyosodtam meg, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia abesszíniai külképviseelője olyan értelmű nyilatkozatot tett, miszerint Olaszország, amelynek szándékában áll Abessziniának rövidesen hadat üzenni, titokban húszezer főnyi katonaságot küldött Eritreába. Ezen állítás alátámasztása végett az addis-abebai udvarhoz akkreditált osztrák ügyvivő hangoztatta, hogy számos olasz hajót látott katonákkal és fegyverekkel a fedélzetén, amint a Vörös-tengeren a massawai kikötő felé haladnak.”

Radoszlavov bolgár miniszterelnök ma a déli órákban a következőképpen nyilatkozott a Szófiában, Várnában, Burgaszban, Ruszcsukban és más bolgár városokban található görög templomok elfoglalásáról: „Az események, amelyek zajlottak a minap, nemcsak kormányom, hanem egész Bulgária számára is sajnálatosak. Mi a béke hívei vagyunk, és azon mély sebek ellenére, amelyeket szomszédaink mértek ránk, továbbá meg-megismétlődő provokációik ellenére sem veszítettük el szokásos türelmünket, ellenkezőleg, továbbra is meg fogjuk mutatni, hogy még mindig mi vagyunk a legtoleránsabb ország a Balkán-félszigeten.”

Június végén nagyszabású hegyi hadgyakorlatokra fog sor kerülni Boszniában, amelyeken részt fog venni Ferenc Ferdinánd főherceg is. A hadgyakorlatokban szereplő csapatok máris megkezdték a vonulást a gyülekezőhelyekre. Ezek a csapatmozgások zászóalj szintű, illetve magasabb szintű gyakorlatok formájában juttatják el a hadrafogott élő erőt a manőverek kiindulási helyzetébe. A Bosznia és Hercegovina területén ily módon előidézett erős csapatmozgás lehet az oka azoknak az alaptalan híreszteléseknek, amelyek szerint Ausztria-Magyarország a szerb és a montenegrói határon különleges katonai intézkedése-

ket foganatosít. Valójában a határvidéki ezredek semmilyen létszámnövelésére nem kerül sor, ellenkezőleg, létszámcsökkentés forog fenn, minthogy csaknem minden, Boszniában és Hercegovinában állomásozó csapat a Szarajevó és Maglaj közti térségben esedékes hadgyakorlatokra vezényeltetik.

Az immár Borisz cár-templom nevet viselő szófiai egykori görög templom elfoglalását két egymás után következő esemény indította el, amelyek külön-külön is nagy mértékben erősítették a közvélemény addig is számottevő ingerültségét. Először is, meglincseltek egy görög banktisztviselőt, aki mindenki füle hallatára propagandát terjesztett a hellén flotta javára. Ezt követően egy előkelő vendéglőben került sor dulakodásra egy görög hölgy miatt, aki sértő megjegyzéseket tett a bolgár nemzetre. A szakadó eső ellenére összeverődő tömeg a görög templomhoz és iskolához vonult, amelyeket rövid közelharc után, hat halott és mintegy harminc sebesült hátrahagyásával, minden további rendkívüli esemény nélkül elfoglalt. Az iskolában találtak egy falitérképet, amelyen egész Thrákia és Kelet-Bulgária a nemlétező Nagy-Görögország részeként van feltüntetve!

Ferenc József császár még az idei év kezdetén döntött róla, hogy az új-zélandi kormány-  
nak élő zergéket küld ajándékba az Osztrák-Alpokból. Az első transzport kilenc fiatal példányból állt, amelyeket a goiserni és az offeneggi vadászuralomban ejtettek foglyul. Májusig kellett várunk, amíg megbízható híreket kaptunk az új-zélandi magashegyvidéken szabadon engedett első osztrák zergékről. Bécsbe érkezett egy levél a Sidney-i osztrák-magyar főkonzulátus titkárától, aki arról számol be, hogy zergéink nemcsak életben maradtak, hanem már szaporulat is mutatkozik. Az első osztrák zergék sikeres új-zélandi akklimatizációja azt a reményt ébreszti bennünk, hogy gyorsan elszaporodnak, és a kecskeszerű alpi antilopok révén bizonyos mértékig osztrák színezetet fog ölteni az óceániai szigetország.

Ezeknek és a hozzájuk hasonló híreknek semmi keresnivalójuk a janowitzi kastélyban, de még a parkban sem. Kívül kell maradniuk, mint a kutyáknak a divatáru-kereskedés bejáratánál. Az újsághírfüggő Karl K.-nak Beneschauba, sőt néha Taborba kell autóznia, hogy hozzájusson megszokott és, mint ő maga megállapítja, létfontosságú napilapjaihoz. Az ilyen kirándulásokra Sidit is magával viszi, aki élvezi az autótutat.

Gyakran előfordul, hogy átengedi a lánynak a vezetőülést és a kormányt, Sidi pedig autós tapasztalatok híján is jó érzékkel és azzal a merészséggel vezeti a gépkocsit, amelyhez lovaglás és szekérhajtás közben szokott hozzá. A kormány mögött időről időre kijelenti, hogy kettejük közül igazából ő a férfi, a gépkocsi tulajdonosa pedig nevetve ad igazat neki.

Egyszer az jut eszébe Sidinek, hogy a „voland”, ahogy ő a kormánykereket hívja, igazából az ördög neve, legalábbis németül, és ezek szerint abban az éles kanyarban, amelyet ügyesen lerövidített, az ördögnek tekerte ki a nyakát. Máskor a kormánynál tett mozdulatait hasonlítja össze biológia iránt érdeklődő unokafivérének gesztusaival. Elmondja, hogy ő bizony paprikajancsinak, nevetséges pojjának tartja „Majommaxot”, akivel fél órát is alig lehet kibírni, és akinek egyedüli érdeme, hogy összeismertette őt, Sidit Karl K.-val.

Még utánozza is „Majommax” hanghordozását, élethűen és komiszul. Karl K.-t elfogja a nevetés, amely átragad Sidire is, és az autó megáll az erdei út szélén, és az utasok, miután már az ülésen csókolózni kezdtek, kiszállnak, és elindulnak a fák közé, és mire visszaülnek, és mire megérkeznek Beneschauba, onnan pedig Taborba, az összes napilap az utolsó példányig el fog fogyni. ■ ■ ■

■ **Márton László** (Budapest, 1959). Író, műfordító és esszéista. Könyvei a Kalligramnál: *M. L., a gyilkos* (2012), *A mi kis köztársaságunk* (2014), *Faust I-II.* (műfordítás, 2015), *Hamis tanú* (2016). Walter von der Vogelweide: *Összes versei* (műfordítás, 2017).